

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P9_TA(2019)0055

Генетично модифицирана соя MON 89788 (MON-89788-1)

Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 89788 (MON-89788-1), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D061871/04 – 2019/2857(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 89788 (MON-89788-1), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D061871/04),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи¹, и по-специално член 11, параграф 3 и член 23, параграф 3 от него,
- като взе предвид гласуването от 30 април 2019 г. в Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, при което не беше представено становище, както и гласуването в Апелативния комитет от 5 юни 2019 г., при което отново не беше представено становище,
- като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията²,
- като взе предвид становището на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), прието на 2 юли 2008 г. и публикувано на 11 юли 2008 г.³,

¹ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.

² ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

³ Становище на Експертната група по генетично модифицирани организми относно заявление (референтен номер EFSA-GMO-NL-2006-36) за пускане на пазара на

- като взе предвид становището на Европейския орган за безопасност на храните относно подновяването на разрешението, прието на 17 октомври 2018 г. и публикувано на 16 ноември 2018 г.¹,
 - като взе предвид своите предишни резолюции, с които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО)²,
 - като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,
- A. като има предвид, че с Решение № 2008/933/ЕО на Комисията³ се разрешава пускането на пазара на храни и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 89788 („соя MON 89788“);
- Б. като има предвид, че на 20 ноември 2017 г. притежателят на разрешението „Монсанто Европа“ S.A./N.V. подаде от името на дружеството „Монсанто“ заявление до Комисията в съответствие с членове 11 и 23 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 за подновяване на това разрешение;
- В. като има предвид, че на 17 октомври 2018 г. Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) прие положително становище във връзка с подновяването на

устойчива на глифосат генетично модифицирана соя MON89788 за употреба като храна и фураж, внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 от страна на Monsanto, EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), (2008)758, стр. 1 – 23, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2008.758>

¹ Научно становище относно оценката на генетично модифицираната соя MON 89788 за подновяване на разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-RX-011), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2018 г., 16(11):5468, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5468>

² По време на осмия си мандат Европейският парламент прие 36 резолюции, в които възразява срещу разрешаването на ГМО. Освен това по време на деветия си мандат Парламентът прие следните резолюции:

- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZHGOJG (SYN-000JG-2), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0028).
- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GM005-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0029).
- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана

това разрешение¹, което беше публикувано на 16 ноември 2018 г.;

- Г. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично модифицираните храни или фуражи не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, здравето на животните или върху околната среда, и се изисква от Комисията при изготвянето на решението си да взема предвид всички относими разпоредби на правото на Съюза и други обосновани фактори, свързани с разглеждания въпрос;
- Д. като има предвид, че соята MON 89788 е създадена да бъде устойчива на хербициди на основата на глифосат; като има предвид, че соята MON 89788 е създадена да бъде устойчива на глифосат чрез изразяване на протеина CP4 EPSPS²;

Липса на оценка на остатъчните количества глифосат и метаболити

- Е. като има предвид, че в редица изследвания е доказано, че генетично модифицираните култури, които са устойчиви на хербициди, водят до по-широка употреба на тези хербициди, което до голяма степен се дължи на появата на плевели, които са устойчиви на хербициди³; като има предвид, че вследствие на това трябва да се очаква, че соята MON 89788 ще бъде изложена на по-високи и многократни дози глифосат, което потенциално ще доведе до по-голямо количество остатъчни вещества в реколтата;
- Ж. като има предвид, че остават неизяснени въпроси за канцерогенността на глифосата; като има предвид, че през ноември 2015 г. ЕОБХ заключи, че е малко вероятно глифосатът да е канцерогенен, а през март 2017 г. Европейската агенция по химикали (ЕСНА) заключи, че не е необходимо класифициране; като има предвид, че през 2015 г. Международната агенция за изследване на рака – специализираната агенция по ракови заболявания на Световната здравна

царевица MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 и DAS-40278-9, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0030).

³ Решение 2008/933/ЕО на Комисията от 4 декември 2008 г. за разрешаване пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON89788 (MON-89788-1), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 333, 11.12.2008 г., стр. 7).

¹ Научно становище относно оценката на генетично модифицираната соя MON 89788 за подновяване на разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-RX-011), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2018 г., 16(11):5468, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5468>

² Първоначално становище на ЕОБХ, стр. 1.

³ вж. например Bonny S, Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact, Environmental Management, януари 2016 г.;57(1), стр. 31 – 48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> и Benbrook, С.М., Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years, Environmental Sciences Europe, 28 септември 2012 г., 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>;

организация – класифицира глифосата като вероятно канцерогенно за хората вещество; като има предвид, че редица неотдавнашни рецензирани научни изследвания потвърждават канцерогенния потенциал на глифосата¹;

3. като има предвид, че в генетично модифицираните растения начинът, по който добавъчните хербициди се разграждат от растенията, както и съставът, а и оттам и токсичността на продуктите от разграждането (метаболити) могат да са следствие от самата генетична модификация²; като има предвид, че според ЕОБХ липсват токсикологични данни, необходими за оценка на риска за потребителите от няколко продукта от разграждането на глифосата, свързани с генетично модифицирани култури, които са устойчиви на глифосат³;

Липса на максимално допустима граница на остатъчни вещества и свързани с това проверки

- И. като има предвид, че съгласно Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета⁴, който има за цел да гарантира високо равнище на защита на потребителите, следва да се определят специфични максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) за храни и фуражи, произведени в трети страни, когато употребата на пестициди води до нива на остатъчни вещества, различни от тези, произтичащи от селскостопанската практика в рамките на Съюза⁵; като има предвид, че действително такъв е случаят при внесените устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури поради увеличаване на използваните хербициди спрямо генетично немодифицираните култури;
- Й. като има предвид, че при преразглеждането от страна на ЕОБХ на съществуващите МДГОВ за глифосат от 2018 г. наличните данни не бяха достатъчни, за да се определят стойности на МДГОВ и стойности за оценка на риска за глифосат по отношение на редица генетично модифицирани култури,

¹ Вж. например <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610>, и <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

² Такъв действително е случаят с глифосата, както е посочено в прегледа от ЕОБХ на съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) за глифосат в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, Бюлетин на ЕОБХ 2018 г.;16(5):5263, стр. 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>

³ Заключение на ЕОБХ относно партньорската проверка на оценката на риска от употребата на активното вещество глифосат като пестицид, EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2015 г., 13(11), стр. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

⁴ Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1).

⁵ Вж. съображение 26 от Регламент (ЕО) № 396/2005.

включително за соя с изменение на типа EPSPS¹;

- К. като има предвид, че се счита, че оценката на остатъчните вещества от хербициди и техните метаболити, открити в генетично модифицираните растения, е извън правомощията на експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми и следователно не се предприема като част от процеса на разрешаване на генетично модифицирани организми;
- Л. като има предвид, че липсата на анализ на остатъчните вещества от хербициди, открити в генетично модифицираните растения, и свързаните с тях рискове за здравето беше посочена от компетентните органи на много държави членки като повод за загриженост в техните коментари относно оценката на риска на ЕОБХ²;

Други забележки

- М. като има предвид, че много държави членки изразиха загриженост относно качеството на плана за мониторинг на околната среда след пускането на пазара, като посочиха, наред с останалото, че той не отговаря напълно на целите, установени в приложение VII към Директива № 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³, нито на съответните допълнителни обяснителни бележки; държавите членки също така отбелязаха като цяло, че мониторингът на соята MON 89788 е неподходящ, че той не предоставя достоверни данни в подкрепа на заключението, че няма неблагоприятни последици за здравето или околната среда при вноса и използването на соя MON 89788, и че от него не могат да се извлекат поуки във връзка с безопасността при употребата на соята за консумация от животните или човека⁴;
- Н. като има предвид, че в отговор на коментарите на държавите членки ЕОБХ многократно е заявявал, че счита за необходимо допълнително обсъждане между заявителите и Комисията, като отговорна за управлението на риска, във връзка с практическото прилагане на плана за мониторинг на околната среда след пускането на пазара за генетично модифицирани растения за внос и преработка;
- О. като има предвид, че работната група по биотехнологиите към Френската агенция за безопасност на храните, околната среда и здравето на работното място (ANSES) посочва, че тъй като извършеният от заявителя преглед на научни изследвания, публикувани след първото разрешаване на соята MON 89788, е бил

¹ Мотивирано становище за преразглеждането на съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) от глифосат, в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, Бюлетин на ЕОБХ, 2018 г., 16(5):5263, стр. 4. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263>

² Забележките на държавите членки относно соята MON 89788 могат да бъдат намерени чрез регистъра на въпросите към ЕОБХ: <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?>

³ Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

⁴ Забележките на държавите членки относно соята MON 89788 могат да бъдат намерени чрез регистъра на въпросите към ЕОБХ: <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?>

твърде ограничаващ, не може да се стигне до заключение относно безопасността на соята MON 89788;

- П. като има предвид, че генетично модифицираната соя, която се отглежда в държави като Бразилия и Аржентина, е основен двигател за широкомащабното обезлесяване; като има предвид, че този аспект, в допълнение към задълженията на Съюза по целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение относно изменението на климата и други международни цели относно биологичното разнообразие, не е бил взет под внимание в процеса на даване на разрешение;

Недемократичен процес на вземане на решения

- Р. като има предвид, че при гласуването, проведено на 30 април 2019 г. от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, не беше изразено становище, което означава, че разрешението не е подкрепено от квалифицирано мнозинство на държавите членки; като има предвид, че при гласуването в Апелативния комитет на 5 юни 2019 г. също не беше изразено становище;
- С. като има предвид, че Комисията признава за проблематичен факта, че решенията за разрешаване на ГМО продължават да се приемат от Комисията без квалифицирано мнозинство от държави членки, което е именно изключението за разрешенията за продукти като цяло, но се е превърнало в правило при вземането на решения относно разрешенията за генетично модифицирани храни и фуражи¹; като има предвид, че тази практика на няколко пъти беше критикувана от председателя на Комисията като недемократична²;
- Т. като има предвид, че по време на осмия си мандат Европейският парламент прие общо 36 резолюции, в които се възразява срещу пускането на пазара на ГМО за храни и фуражи (33 резолюции) и срещу отглеждането на ГМО в Съюза (три резолюции); като има предвид, че не беше налице квалифицирано мнозинство от държавите членки в подкрепа на разрешаването на нито един от тези ГМО; като има предвид, че макар самата тя да признава недостатъците в демократичността на процеса, липсата на подкрепа от държавите членки и възраженията на Парламента, Комисията продължава да разрешава ГМО;
- У. като има предвид, че не се изисква промяна на законодателството, за да може Комисията да не разрешава ГМО, когато в Апелативния комитет не е налице

¹ Вж. например обяснителния меморандум към законодателното предложение на Комисията, представено на 22 април 2015 г., за изменение на Регламент (ЕО) № 1829/2003 по отношение на възможността на държавите членки да ограничават или забраняват употребата на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия, както и в обяснителния меморандум към законодателното предложение на Комисията, представено на 14 февруари 2017 г., за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011.

² Вж. например встъпителното изявление на пленарното заседание на Европейския парламент, включено в политическите насоки за следващата Европейска комисия, (Страсбург, 15 юли 2014 г.), или в речта за състоянието на Съюза от 2016 г. (Страсбург, 14 септември 2016 г.).

квалифицирано мнозинство от държави членки¹;

1. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) № 1829/2003;
2. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията не е в съответствие с правото на Съюза, тъй като е несъвместим с целта на Регламент (ЕО) № 1829/2003, която в съответствие с общите принципи, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и Съвета², е да се гарантира основа за осигуряване на висока степен на защита на живота и здравето на човека, на здравето на животните и на хуманното отношение към тях, на околната среда и на интересите на потребителите по отношение на генетично модифицираните храни и фуражи, като едновременно с това се гарантира ефективното функциониране на вътрешния пазар;
3. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на решение за изпълнение;
4. потвърждава отново ангажимента си за постигане на напредък в работата по предложението на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011; призовава Съвета спешно да постигне напредък в работата си във връзка с разглежданото предложение на Комисията;
5. призовава Комисията междуременно да преустанови разрешаването на ГМО, когато държавите членки не представят становище в Апелативния комитет, било то за отглеждане или за употреба като храна и фураж, в съответствие с член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 182/2011;
6. призовава Комисията да не разрешава устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури, докато рисковете за здравето, свързани с остатъчните вещества, бъдат цялостно изследвани поотделно за всеки конкретен случай, което изисква пълна оценка на остатъчните вещества от пръскането на генетично модифицирани култури с добавъчни хербициди, техните метаболити и всякакви други комбинаторни ефекти;
7. призовава Комисията да включи изцяло оценката на риска от използването на добавъчни хербициди и техните остатъчни вещества в оценката на риска от генетично модифицирани растения, устойчиви на хербициди, независимо дали съответното генетично модифицирано растение е предназначено за отглеждане в Съюза или ще се внася в Съюза за използване в храни или фуражи;
8. повтаря изразената си тревога, че силната зависимост на Съюза от внос на фуражи под формата на соя причинява обезлесяване в трети държави, и припомня, че целите на ООН за устойчиво развитие могат да бъдат постигнати само ако

¹ Комисията „може“, а не „трябва“ да продължи с издаването на разрешение, ако в Апелативния комитет няма квалифицирано мнозинство от държави членки в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 (член 6, параграф 3).

² Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

веригите на доставки станат устойчиви и бъдат създадени полезни взаимодействия между политиките¹;

9. призовава Комисията да не разрешава внос на генетично модифицирана соя, освен ако може ясно да се докаже, че нейното отглеждане не допринася, пряко или непряко, за обезлесяването;
10. настоятелно призовава Комисията да разглежда задълженията на Съюза по силата на международни споразумения, като например Парижкото споразумение относно изменението на климата, Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и целите на ООН за устойчиво развитие, като „относими разпоредби на правото на Съюза“ и/или „обосновани фактори“ съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 и да им придава тежестта, която заслужават, както и да съобщава как те са били отчетени в процеса на вземане на решения;
11. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

¹ Резолюция на Европейския парламент от 11 септември 2018 г. относно прозрачното и отговорно управление на природните ресурси в развиващите се страни: случаят с горите (Приети текстове, P8_TA(2018)0333), параграф 67.